

ЙИРИК ЭНЕРГЕТИКА ҚУВВАТЛАРИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШНИ ТАЪМИНЛАБ, КЕЛАЖАК АВЛОДЛАРИМИЗ УЧУН ЯНГИ ИМКОНияТЛАР ЭШИГИНИ ОЧАДИ

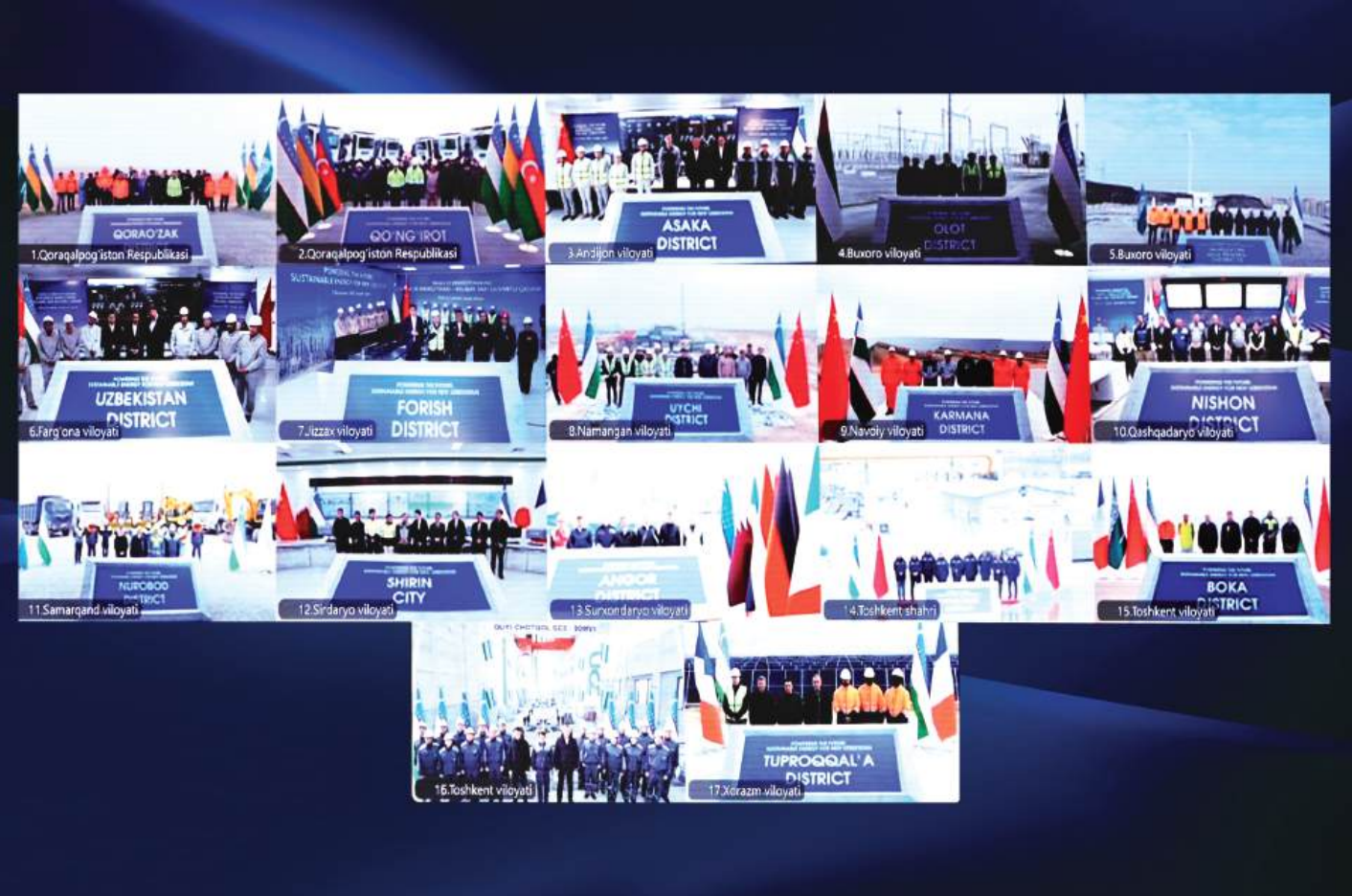
Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 5 декабрь куни янги энергетика қувватлари ва инфратузилма объектларини ишга тушириш ҳамда навбатдагиларининг қурилишини бошлашга бағишланган тантанали маросимда иштирок этди.

Тадбирда Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилма вазири Суҳайл ал-Мазруий, Туркия Республикаси энергетика ва табиий ресурслар вазири Алпарслон Байроқдор ва Озарбайжон Республикаси энергетика вазири Парвиз Шаҳбозов, Қирғиз Республикаси энергетика вазири Таалайбек

Ибраев, шунингдек, Жаҳон банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Осиё тараққиёт банки, Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки, Ислон тараққиёт банки ва бошқа молия институтлари, “ACWA Power” (Саудия Арабистони), “Akse Enerji”, “Cengiz Enerji” (Туркия), “Masdar” (БАА), “China Energy”,

“Datang”, “Sinoma”, “Poly”, “CNTIC”, “Eaglerise” (Хитой), “EDF”, “Vitalia”, “TotalEnergies” (Франция), “Siemens Energy” (Германия) ва “Nebras Power” (Қазақ) вакиллари ҳам қатнашди. Янги объектлар — қарийб 11 миллиард долларлик 42 та энергия ишлаб чиқариш,

саклаш қувватлари ва бошқа инфратузилма иншоотлари — мамлакатимизда амалга оширилаётган миллий энергетика тармоғи салоҳиятини мустаҳкамлашга қаратилган кенг қўлмали стратегиянинг бир қисmidир. Қорақалпоғистон, Бухоро, Қашқадарё ва Тошкент вилоятларида умумий қиймати

3,3 миллиард долларга тенг жами 3 минг 500 мегаваттлик 16 та қуёш, шамол, иссиқлик ва гидроэлектр станциялари шулар жумласидан. Тўлиқ қувватта чиққач, улар йилига 15 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқаради.

Натижада келгуси йилда “яшил” энергия ишлаб чиқариш ҳажми 23 миллиард киловатт-соатга етади. Ушбу қувватлар Ўзбекистон аҳолисининг йиллик электр энергия истеъмоли тўлиқ қопланишига хизмат қилади.

➤ Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ “БАРҚАРОР ЭНЕРГЕТИКА — ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ КЕЛАЖАК САРИ ИШОНЧЛИ ҚАДАМИ” МАВЗУСИДАГИ АНЖУМАНДАГИ НУТҚИ

Хурматли дўстлар! Хонимлар ва жаноблар! Бугун сизлар билан йирик генерация қувватларини ишга тушириш ва янгиликларга старт бериш маросимида учрашиб турганимиздан беҳад мамнунман. Ишонаманки, “Барқарор энергетика — Янги Ўзбекистоннинг келажак сари ишончли қадами” деб номланган анжуманимиз нафақат энергетика тармоғи ривожини, балки мамлакатимизнинг барқарор тараққиёти йўлидаги яна бир улкан амалий қадам бўлади. Бугун жадал суръатларда ўсиб бораётган иқтисодийётимиз ва аҳолининг талаб ҳамда эҳтиёжидан келиб чиқиб, энергетика тизимида катта ислохотларни амалга оширишимиз. Биз бу йўналишда иккита муҳим мақсадга эришишни асосий вазифа қилиб белгиланганимиз.

Биринчиси, барча тармоқ ва ҳудудлар учун ишончли ва узулкисиз энергия таъминоти йўлга қўйиш. Иккинчиси эса ана шу режамизни замонавий, экологик тоза ва қайта тикланувчи муқобили манбалар ҳисобидан амалга оширишдир. Таъкидлаш ўринлики, сўнгги йилларда энергетика тизимига 35 миллиард доллар хорижий инвестиция жалб қилинди ва 9 минг мегаватт янги қувватлар ишга туширилди. Натижада электр ишлаб чиқариш ҳажми 2017 йилдаги 60 миллиард киловатт-соатдан жорий йилда 85 миллиард киловатт-соатга етди. Эътиборли жиҳати, салкам 5 минг мегаваттлик қуёш ва шамол, 400 мегаваттлик гидроэлектр станциялари ишга туширилди. Жами генерация қувватларида “яшил” энергиянинг улуши бу йил 30 фоизга етказилди.

Бундан ташқари, хусусий сектор, аҳоли хонадонлари ва ижтимоий соҳа объектларида 2 минг мегаваттлик кичик қуёш панеллари ўрнатилди. Уларда шу йилнинг ўзида қўшимча равишда 2 миллиард киловатт-соатга яқин муқобил энергия ишлаб чиқарилди. Шунингдек, ҳудудларда 69 минг километр электр тармоқлари, 14 мингта трансформатор ва юқори кучланишли подстанциялар янгиланди. Соҳадаги бундай ўзгаришлар маҳаллий корхоналар ривожига ҳам катта туртки бермоқда. Ушбу корхоналар томонидан янги қурилаётган электр станциялари ва тармоқларига йил бошидан буюн 700 миллион долларлик қурилиш материаллари, металл конструкциялар, кабелъ ўтказгичлар, электр қурилмалари етказиб берилди, лойиҳалаш-инжиниринг ва қурилиш хизматлари кўрсатилди.

Биргина мисол. Норин каскад гидроэлектр станциясининг 38 мегаваттлик илк гидроэлектр станцияси тўлиқ маҳаллий маҳсулотлардан фойдаланган ҳолда ишга туширилди. Соҳа ривожига хизмат қиладиган қурилиш, электротехника ва сервис корхоналаримиз келгусида халқаро стандартларга жавоб берадиган йирик миллий компанияларга айланишига албатта ишонаман. Шу маънода, бугун ишга туширилаётган ва йилига 15 мингта трансформатор ишлаб чиқарадиган “Angren Energo” ҳамда 155 та гидроагрегат тайёрлаб берадиган “UzHydroPower” корхоналари катта истиқболга эга, десак, тўғри бўлади.

➤ Давоми 2-бетда

ХОРИЖИЙ ДЕЛЕГАЦИЯЛАР РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 5 декабрь куни янги энергетика қувватларини ишга тушириш ҳамда навбатдагиларини қуришга бағишланган тантанали маросим доирасида Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилмалар вазири Суҳайл ал-Мазруий, Туркия Республикаси энергетика ва табиий ресурслар вазири Алпарслон Байроқдор бошчилигидаги делегация, Озарбайжон Республикаси энергетика вазири Парвиз Шаҳбозов, Қирғиз Республикаси энергетика вазири Таалайбек Ибраев, Хитой Халқаро коммуникация маркази раиси Лун Юйсянь, Хитойнинг етакчи компаниялари раҳбарлари ҳамда Ўзбекистон — Саудия Ишбилармонлар кенгаши ҳамраиси, “ACWA Power” компанияси раҳбари Муҳаммад Абунайян бошчилигидаги Саудия Арабистони компаниялари делегациясини қабул қилди.

Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилмалар вазири Суҳайл ал-Мазруий бошчилигидаги делегация билан учрашувда БААнинг “Masdar” компанияси раҳбари Муҳаммад Жамил ал-Рамаҳий, “Etihad Water & Electricity” компанияси раҳбари Юсуф ал-Али ва “TAQA Water Solutions” компанияси раҳбари Аҳмад ал-Шамсий ҳам иштирок этди. Учрашув аввалида вазир мамлакатимиз етакчисига БАА Президенти Шайх Муҳаммад Ол Наҳаён, Бош вазири, Дубай амири Шайх Муҳаммад Ол Мактум, вице-президенти Шайх Мансур Ол Наҳаён ҳамда Абу-Даби Амирлиги валиаҳди Шайх Халид Ол Наҳаённинг саломини етказди. Ўзбекистон — БАА дўстлик ва стратегик шериклик муносабатларини янада мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Ҳамкорлик барча йўналишларда жадал ривожланиб бораётгани мамнуният билан қайд этилди. Товар айирбошлаш ҳажми, қўшма корхоналар ва авиақатновларнинг сони барқарор ошиб бормоқда. Лойиҳалар портфели 20 миллиард долларга етган. Транспорт-логистика, озиқ-овқат, металлургия, энергетика ҳамда бошқа устувор йўналишлардаги лойиҳаларни тайёрлаш ва илгари суриш чора-тадбирлари қўриб чиклди. Сўнгги йилларда энергетика соҳасида биргина “Masdar” компанияси билан Ўзбекистон ҳудудларида 1,5 миллиард долларлик 6 та лойиҳа амалга оширилди. Бугун Бухоро вилоятида навбатдаги қуёш электр станцияси ва энергия саклаш тизими ишга туширилди, Қашқадарё вилоятида 600 миллион доллардан зиёд

қийматдаги шундай иншоотлар қурилиши бошланди. БАА компаниялари раҳбарлари Президентимизга шамол электр станцияси ва энергия саклаш қувватлари, гидроэлектр станцияларини барпо этиш режалари ҳамда тозалаш иншоотлари қурилишининг бориши тўғрисида маълумот берди. Туркия Республикаси энергетика ва табиий ресурслар вазири Алпарслон Байроқдор бошчилигидаги делегация билан учрашувда Туркиянинг етакчи “Akse Enerji” компанияси раҳбари Жамил Казанчи ва “Cengiz Enerji” компанияси раҳбари Аҳмет Чингиз ҳам иштирок этди. Учрашув аввалида юқори мартабали меҳмон давлатимиз раҳбарига Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоғаннинг саломини тақдим қилди.

➤ Давоми 2-бетда

МУҲАММАД АБУНАЙЯН: “БУТУН ДУНЁ ИНВЕСТИОРЛАР БИЛАН ИШЛАШНИ СИЗДАН ЎРГАНИШИ КЕРАК”

Куни кеча Тошкентда энергетика соҳасидаги объектлар ва йирик лойиҳаларни ишга туширишга бағишлаб ўтказилган тантанали маросимда Саудия Арабистонининг “ACWA Power” компанияси бошқаруви раиси Муҳаммад Абунайян Ўзбекистоннинг инвестицияларни жалб қилиш ва энергетика соҳасидаги фаолиятини юксак баҳолади.

Президент Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийлари, сиз инвесторларга миннатдорлик билдирманг. Аксинча, уларнинг барчаси сизга раҳмат айтиши керак. Чунки сиз Ўзбекистонда инвесторларнинг муваффақиятлари фаолият юритиши учун ўзинга хос муҳит яратдингиз. Биз сармоя киритётган барча лойиҳалар доимо қўмақчи билан амалга оширилди. Бунинг учун барча инвесторлар сизга миннатдорлик билдиради. Бугунги кунда энергетика соҳасида амалга оширилаётган ва бугун ишга туширилаётган лойиҳалар ҳам сиз ва ҳукуматнинг томонидан энергетика соҳасидаги ислохотларга катта эътибор қаратилаётганининг бевосита исботидир. Ҳар бир инвестор қўллаб-қувватлашининг доимо хис қилади. Президент Жаноби Олийлари, бутун дунё сиздан инвесторлар билан ишлашни ва инвестицияларни жалб қилишни ўрганиши керак. Бу нафақат энергетика соҳасидаги лойиҳалар, балки барча тармоқлар, мамлакатлар иқтисодийотининг бошқа соҳаларига тааллуқлидир. Сиз амалга ошираётган ишлар, уларнинг натижалари билан муқаддас Ўзбекистон заминида яшаётган бутун халқ фахрланиши керак. Чунки ҳамма раҳбарлар ҳам, ҳамма давлатлар ҳам бундай натижаларни таъминлашга, бундай чуқур ислохотларни амалга оширишга қодир эмас. Сизнинг ҳаракатларингиз ўсиб келаётган ёш авлодга ўрнак бўларли. Ўзбекистон ёшлари, йигит-қизлари етакчи таълим маснафларида тахсил олаётгани, халқаро фан олимпиадаларида юксак натижаларга эришаётганини қўриб турибмиз. Буларнинг барчаси янги Ўзбекистоннинг нақадар тўғри йўлда кетётганини кўрсатади. Албатта, улар қўллаб-қувватлашингиз туфайли шундай муваффақиятга эришмоқда. Бу ёшлар, албатта, ўзбек халқининг фахрига

айланади. Бу эса илм-фан, таълим соҳаси ривожига нақадар катта эътибор қаратаётганингизни яққол кўрсатади. Янги Ўзбекистонда сизнинг раҳбарлигингизда том маънода инқилобий ўзгаришлар рўй берди. Саккиз йил давомида мамлакатингиз олдинга катта қадам ташлади. Энергетика соҳасида билдирган барча фикрларингизга қўйилган ҳолда, энергия давлатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичи эканини таъкидламоқчиман. Янги Ўзбекистоннинг асосий энергия манбаи эса бу сиз, ҳурматли Президент. Сиз илҳом манбаи бўлиб, бутун халққа ўрнак бўляпсиз. Сиз ўз кучингиз, билимингиз ва ғайратингизни аямасиз. Нафақат ўз халқингизни, балки бошқа мамлакатлардаги ҳамкасбларингизни ҳам шундай глобал ислохотларни бошлашга илҳомлантиряпсиз. Мен доимо эътибор қаратадиган иккита жиҳат бор. Ҳозир шунга эътиборингизни қаратмоқчиман. Мана шу саккиз йил ичида сиз қилган ишлар, эришилган натижалар тарих саҳифаларига муҳрланди. Улар Ўзбекистон солимоасига зарҳал ҳарфлар билан ёзилди. Албатта, биз Ўзбекистон билан ҳамкорликда ишлашни давом эттиришга ҳаммиша тайёриймиз ва бу биз учун катта шарафдир. Саудия Арабистонининг етакчи компаниялари ва инвесторлари мамлакатингизга келиб, лойиҳаларингизда иштирок этишга тайёр. Чунки бу ерда инвесторлар фаолияти учун барча қўлайликлар яратилган. Жуда кўп хорижий мамлакатларда бўламан ва ҳар доим, ҳар қандай минбардан Ўзбекистонни мисол қиламан: Ўзбекистонга бординг, у мамлакатда яратилган сармоявий муҳит билан, албатта танишинг дейман. Ўзбекистонга ёрқин келажак тилайман. Доимо дуо қиламиз: токи сиз ва Ўзбекистондан таралаётган энергия дунёнинг барча мамлакатларига таралиб турсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ “БАРҚАРОР ЭНЕРГЕТИКА — ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ КЕЛАЖАК САРИ ИШОНЧЛИ ҚАДАМИ” МАВЗУСИДАГИ АНЖУМАНДАГИ НУТҚИ

Бошланиши 1-бегда

Қадрли меҳмонлар!
Энергетика соҳасида эришяётган улкан ютуқ ва марраларимизда сизлар каби салоҳиятли инвесторлар ва ишончли шерикларимизнинг бе-қияс ҳиссаси бор.

Фурсатдан фойдаланиб, юртимизга катта сармоя киритаётган ва энг илгор технология-ларни олиб келаётган Бирлашган Араб Амир-ликларини энергетика ва инфратузилмалар вазири Суҳайл ал-Мазруий жанобларига, Туркия Рес-публикаси энергетика ва табиий ресурслар ва-зири Алпарслон Байроқдор жанобларига, Озар-байжон энергетика вазири Парвиз Шаҳбозов жанобларига, Қирғиз Республикаси энергетика вазири Таалайбек Ибраев жанобларига сами-ий миннатдорлик билдираман.

Шунингдек, Саудия Арабистонининг “ACWA Power”, Туркиянинг “Akso Enerji”, “Cengiz Enerji”, Бирлашган Араб Амир-ликларининг “Masdar”, Хитойнинг “China Energy”, “Datang”, “Sinoma”, “Poly”, “CNTIC”, “Eaglerise”, Франциянинг “EDF”, “Volitalia”, “TotalEnergies”, Германиянинг “Siemens Energy” ва Қатарнинг “Nebras Power” ком-панияларига, бундан ташқари, Жаҳон банки, Европа тиклиши ва тараққиёт банки, Осиё тараққиёт банки, Осиё инфратузилмавий ин-веститсиялар банки, Ислон тараққиёт банки ва бошқа молия институтлари вакилларига чуқур ташақкуримни изхор этаман.

Азиз дўстлар!
Бугун сизлар билан бирга соҳа ривожига жуда катта ҳисса қўшадиган, қарийб 11 мил-лиард долларлик ва 420 киловатт ва инфра-тузилма объектларини ишга туширамыз. Яна 21 та янги лойиҳа қўрилишига старт берамиз. Хусусан, ҳудудларимизда жами 3 минг 500 мегаваттлик 16 та қуёш, шамол, иссиқлик ва гидроэлектр станциялари фойдаланишга то-пишляди.

Улар тўлиқ қувватда ишлай бошлагач, йилига 15 миллиард киловатт-соат электр генерация бўлади. Натижада келгуси йил-да “яшил” энергия ишлаб чиқариш ҳажми-ни 23 миллиард киловатт-соатга етказамиз. Эътибор беринг, бу — Ўзбекистон аҳолиси-нинг йиллик электр энергия истеъмоли тўлиқ қопланади деганидир.

Энг муҳими, тоза энергия ҳисобига та-бий газ сарфи салкам 7 миллиард куб метрга камаяди. Атмосферага 11 миллион тонна зарар-ли моддалар чиқишининг олди олинади.

Бугун 1 минг 245 мегаваттлик 10 та энергия сақлаш тизимини ҳам ишга туширяпмиз. Бу энергия энг кўп истеъмол қилинадиган тигиз вақтларда қўшимча 1,5 миллиард киловатт-соат электр энергиясини тармоққа узатиш имконини беради.

Ҳозир фойдаланишга топшириляётган 11 та йирик подстанция ва 420 километр юқори ку-чланишли тармоқлар тизимининг барқарор ишла-шига хизмат қилади.

Хурматли тadbир иштирокчилари!
Албатта, биз эришган натижаларимиз билан тўхтаб қолмаймиз. Келгуси 5 йилда 150 мил-лиард доллардан зиёд хорижий инвестициялар ҳисобидан минглаб саноат ва инфратузилма объектларини ишга тушириб, юқори даромадли иш ўринларини яратамиз.

Аҳолига қулай шарт-шароит яратиш учун “Янги Ўзбекистон” массивлари ва бошқа ҳудуд-ларда 800 мингдан ортқ хонадонли, энергия тежамкор кўп қаватли уй-жойлар барпо этилади. IT, сунъий интеллект ва “бююлар интерне-ти” каби янги йўналишлардаги компанияларга жозибадор муҳит яратиш учун замонавий супер компьютер кластери ва дата-марказлар сонини кўпайтирамыз.

Айни пайтда Саудия Арабистонининг “DataVolt” компанияси 3 миллиард долларлик инвестиция ҳисобига 500 мегаваттлик дата-мар-каз куриш бўйича ишларни бошлаганини айтиб ўтмоқчиман.

Бундай кенг қўламли ишларимиз электр энергиясига бўлган талаб ва эҳтиёжни ками-да 1,5 баробарга оширади. Шу боис, ақин кел-аждадаги режаларимизга қисқача тўхталиб ўтаман.

Биринчидан, электр энергиясига ошиб бора-ётган эҳтиёжни қоплаш учун 2030 йилгача қўшимча 17 минг мегаваттдан ортқ қайта тик-ланувчи энергия қувватлари ишга туширилади.

Натижада “яшил” энергиянинг жами ге-нерациядаги улушини 54 фоизга етказамиз. Бу-гун Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро, Қашқадарь, Тошкент вилоятларида қиймати 3 миллиард 300 миллион доллар бўлган 3,5 минг мегаваттлик “яшил” қувватларга старт берилляётгани бу йўлдаги катта қадам бўлади.

Янги қувватларни ягона энергия тизими-га боғлаш учун юқори кучланишли 6 минг кило-метр тармоқлар тортилади. Хусусан, келгуси йилнинг ўзида 1 минг километр тармоқлар ўт-казилиб, подстанцияларда 6 минг мегаватт қў-шимча қувватлар яратилади.

Иккинчидан, биз электр энергияси ге-нерация йўналишидаги ислохотларимиз натижа-сида соҳага хорижий сармояларни давлат-ху-сусий шериклик асосида тўғридан тўғри жалб этишда катта тажриба орттирдик.

Жорий йилдан нафақат электр энергиясини ишлаб чиқариш, балки уни истеъмолчиларга етказиб беришда ҳам хусусий шериклик тамо-йилларини қўллашни бошладик. Хусусан, Са-марқанд ҳудудий электр тармоқларини хусусий бошқарувга бериш бўйича Туркиянинг “Akso Elektrik” компанияси билан келишувга эриш-дик. Ушбу компания лойиҳа доирасида тармоқ-ни операцион бошқарувга олиб, инвестиция киритади, тармоқларни модернизация қилади, йўқотишларни босқичма-босқич 2 баробар-га камайтиради. Натижада ҳар йили ўртача 20 миллион доллар тежаллади.

Шундай тажриба асосида келгуси йилда Жиззах ва Сирдарь, 2027 йилда Наманган ва Тошкент вилоятлари электр тармоқлари бошқа-рувини ҳам инвесторларга тақдир этамиз.

Учинчидан, аҳолининг муқобил энергия манбаларидан фойдаланишини қўлаб-қувват-лаш бўйича ишларимизни жадал давом этти-рамыз.

Янги йилда Хитой тажрибаси асосида 300 та маҳалла ҳудудида аҳоли билан кооперация ор-қали 107 мегаваттлик қуёш станциялари ўрнати-лади. Бу ижтимоий лойиҳа кенг жорий этилиб, 30 мингта камбағал оилга “яшил” энергия ки-риб боради. Улар ўз эҳтиёжидан ортқча электр энергиясини тармоққа узатиб, даромад топади.

Тadbиркорларимиз ҳам сув ресурсларидан унумли фойдаланиб, бу йил 40 мегаваттлик кичик ва микро ГЭСлар қурдилар. Натижада 120 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилиди ва улар қўшимча даромад манбаига эга бўлишди.

Келгуси йилда 65 мегаваттлик кичик ва ми-кро ГЭСлар барпо этилади. Ушбу лойиҳалар ҳи-собига 80 мингта хонадонда электр таъминоти тудбан ахшиланади.

Тўртинчидан, яқинда Бразилияда ўтган COP-30 иқлим конференциясида биз ўз

ташаббусимиз билан Париж битими доирасида муҳим мажбуриятни зиммамизга олдик. Яъни 2035 йилгача зарарли газлар эмиссиясини 50 фоизга қисқартиришни олдимизга мақсад қилиб қўйдик.

Бу борада Жаҳон банки билан дунёда илк инновацион “iCraft” лойиҳасини бошладик. Унинг доирасида Ўзбекистон томонидан камай-тирилган 23 миллион тонна иссиқхона гази ҳи-собига олинди. Бунда карбон кредити тизимини йўлга қўйиб, халқаро даражада углерод бирли-клари савдосини амалга оширишга киришдик.

Таъкидлаш ўринлики, шу йилнинг ўзида 17 та йирик саноат корхонамиз “яшил” энергия бўйича халқаро сертификатлар тизимига ўтди. Улар ишлаб чиқаришнинг 30 фоизини “тоза” энергияга ўтказгани ҳисобига халқаро бозор-ларда маҳсулотларининг жозибадорлиги кескин ошмоқда. Келгуси икки йилда бундай корхона-ларнинг сонини 100 тага етказамиз.

Бешинчидан, сўнгги йилларда генерация қувватларини сезиларли равишда кўпайтири-гимиз ҳисобига қўшни давлатлар билан ягона энергетика бозорини яратиш бўйича шерикли-кни мустаҳкамладик.

Минтақамизнинг гидроэнергетика салоҳия-тидан самарали фойдаланиб, биргаликда бош-қарш мақсадида келгуси йили Қирғизистон ва Қозогистон билан “Қамбар-ота ГЭС-1” лойиҳа-сини молиялаштиришга киришамиз.

Шу ўринда Европага электр энергиясини экспорт қилиш бўйича “яшил йўлак” лойиҳа-си доирасида яқиндан ҳамкорлик қилаётган Озарбайжон ва Қозогистон раҳбариятининг қатъий саяё-ҳаракатларини алоҳида эътироф этмоқчиман.

Қадрли тadbир иштирокчилари!
Биз бутун ишга туширяётган барча лойи-ҳалар иқтисодий ўсishни таъминлаб, келажак авлодларимиз учун янги имкониятлар эши-гини очди. Бундай жадал ҳаракатларимиз ва ташаббусларимиз билан биз янгица моделдаги замонавий энергетика тизимини албатта тўлиқ барпо етказим.

Сўзимнинг якунида мазкур лойиҳаларда фаол иштирок етаетган энергетика соҳаси ва-киллари, барча ишчилар, муҳандислар ва хо-рижлик ҳамкорларимизга яна бир бор самимий миннатдорлик билдираман.

Барчангизга сикхат-саломатлик, улкан куч-гайрат ва омадлар тилаб қоламан.

Машинасозлик соҳасидаги таниқли олим, Тошкент давлат техника универ-ситети профессори, Ўзбекистонда хиз-мат кўрсатган кишлоқ ҳўжалиги ме-ханизатори Азмиддин Садриддинович Садриддинов шу йил 4 декабрь куни 89 ёшида вафот этди.

А.Садриддинов 1936 йил 26 июн-да Тошкент шаҳрида зиёли оиласида туғилди. Ўрта мактабни тугатганидан сўнг Тошкент енгил саноат институти-да муҳандис-механик мутахассислиги бўйича таълим олди. Меҳнат фаолия-тини Ўрта Осиё политехника институти (ҳозирги Тошкент давлат техника уни-верситети)да катта лаборант вазифаси-да бошлади. Ушбу ўқув даргоҳининг аспирантурасида тахсил олиб, дастлаб номзодлик, сўнгра докторлик диссертациясини ҳимоя қилди.

Истеъодли олим Тошкент давлат техника университетида катта ўқитув-чи, доцент, Механика, Трактор ва ки-шлоқ ҳўжалиги машинасозлиги факуль-тетлари декани, биринчи проректор, профессор, Вазирлар Маҳкамаси ҳузу-ридаги Кишлоқ ҳўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказининг Тошкент вилоя-ти бўлими раҳбари каби лавозимларда

самарали хизмат қилиб, мамлакатимиз-да юксак малакали кадрлар тайёрлаш, агар соҳани замон талаблари асосида механизациялаштиришга доир илмий ишланма ва қўлланмалар тайёрлаш, уларни амалиётга жорий этиш жараён-ларига муносиб ҳисса қўшди.

Захматкаш олим ва педагог 65 йил-дан зиёд вақт мобайнидаги серқирра фаолияти давомида пахта териш маши-наларини такомиллаштириш бўйича са-марали тadbиротлар олиб борди, ушбу йўналишда қўлаб мақолалар, рисола ва монографиялар, амалий ишланма ва методик қўлланмалар яратди. Айниқса, агротармоқ ривож учун долзарб аҳа-миятга эга бўлган 40 дан зиёд илмий лойиҳалар, давлат грантлари ва ҳўжа-лик шартномалари асосидаги илмий-тadbирот ишларига раҳбарлик қилгани, пахта териш машиналарини такомил-лаштириш бўйича лаборатория базаси-га асос солгани мамлакатимиз кишлоқ ҳўжалигида техник ва технологик ис-лохотларни амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Устоз олим тажрибали педагог си-фатида қўлаб шоғирдлар тайёрлади, унинг раҳбарлигида ўнлаб номзодлик ва 5 та докторлик илмий иши ҳимоя қилинди.

А.Садриддиновнинг мамлакатимиз кишлоқ ҳўжалиги машинасозлигини ривожлантириш борасидаги хизмат-лари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган кишлоқ ҳўжалик механиз-атори” фахрий унвони, “Дўстлик” ва “Меҳнат шухрати” орденлари билан тақдирланди.

Таниқли олим ва педагог, ёшларнинг меҳрибон устози, самимий ва камтарин инсон Азмиддин Садриддиновнинг хо-тираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. МИРЗИЁЕВ, Т. НОРБОВЕВА, Н. ИСМОИЛОВ, А. АРИПОВ

ЙИРИК ЭНЕРГЕТИКА ҚУВВАТЛАРИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШНИ ТАЪМИНЛАБ, КЕЛАЖАК АВЛОДЛАРИМИЗ УЧУН ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАР ЭШИГИНИ ОЧАДИ

Бошланиши 1-бегда

Энг муҳими, тоза энергия ҳисобига табиий газ сарфи салкам 7 миллиард куб метрга камаяди. Атмосферага 11 миллион тонна зарарли модда-лар чиқишининг олди олинади.

Фойдаланишга топшириляётган лойиҳалар орасида 1 минг 245 мегаваттлик 10 та энергия сақ-лаш тизими ҳам бор. Бу энергия энг кўп истеъмол қилинадиган тигиз вақтларда қўшимча 1,5 мил-лиард киловатт-соат электр энергиясини тармоқ-қа узатиш имконини беради.

Қўшимча равишда ишга тушириляётган 11 та йирик подстанция ва 420 километр юқори ку-чланишли тармоқлар тизимининг барқарор ишлашига хизмат қилади.

Янги ташкил этилган йилига 15 мингта транс-форматор ишлаб чиқарадиган “Angren Energo” ҳамда 155 та гидро-агрегат тайёрлаб берадиган “UzHydroPower” корхоналари иқтисодиётимизга муҳим ҳисса қўшади.

Давлатимиз раҳбари маросимдаги нутқида ушбу тарихий воқеа Ўзбекистоннинг барқарор ривожланишини йўлидаги яна бир амалий қадам бўлишига ишон билдириди.

— Бугун жадал сурьталарда ўсиб бораётган иқтисодиётимиз ва аҳолининг талаб ҳамда эҳти-ёждан келиб чиқиб, энергетика тизимида катта ислохотларни амалга оширяпмиз. Биз бу йўна-лишда иккита муҳим мақсадга эришишни асосий вазифа қилиб белгиллагимиз. Биринчиси — бар-ча тармоқ ва ҳудудлар учун ишончли ва узлуксиз энергия таъминотини йўлга қўйиш. Иккинчиси эса ана шу режамини замонавий, экологик тоза ва қайта тикланувчи муқобил манбалар ҳисоби-дан амалга оширишдир. — деди Президентимиз.

Сўнгги йилларда энергетика тизимида 35 ми-лиард доллар хорижий инвестиция жалб қили-ниб, 9 минг мегаватт янги қувватлар ишга туши-рилгани таъкидланди.

Натижада электр ишлаб чиқариш ҳажми 2017 йилдаги 60 миллиард киловатт-соатдан жорий йилда 85 миллиард киловатт-соатга етди.

Эътиборли жиҳати, салкам 5 минг мегаватт-ли қуёш ва шамол, 400 мегаваттлик гидроэлектр станциялари ишга туширилди. Жами генерация қувватларида “яшил” энергиянинг улуши бу йил 30 фоизга етказилди.

Бундан ташқари, хусусий сектор, аҳоли хона-донлари ва ижтимоий соҳа объектларида 2 минг мегаваттлик кичик қуёш панеллари ўрнатилади. Уларда шу йилнинг ўзида қўшимча равишда 2 миллиард киловатт-соатга яқин муқобил энер-гия ишлаб чиқарилади. Шунингдек, бутун мам-лакатимиз бўйлаб 69 минг километр электр тар-моқлари, 14 мингта трансформатор ва юқори кучланишли подстанциялар янгиланди.

Соҳадаги бундай ўзгаришлар маҳаллий корхо-налар ривожига ҳам катта туртки бермоқда. Ушбу корхоналар томонидан янги қўриляётган электр станциялари ва тармоқларига йил бошидан буён 700 миллион долларлик қурилиш материаллари,

металл конструкциялар, кабель ўтказгичлар, электр қўрилмалари етказиб берилиди, лойиҳалаш-инжиниринг ва қурилиш хизматлари кўрсатилди.

Мисол учун, Норин каскад гидроэлектр стан-циясининг 38 мегаваттлик илк гидроэлектр стан-цияси тўлиқ маҳаллий маҳсулотлардан фойда-ланган ҳўлда ишга туширилади.

Давлатимиз раҳбари энергетика соҳасида эри-шилаётган улкан ютуқ ва марраларда инвестор-лар ва мамлакатимизнинг халқаро шерикларин-нинг беқияс ҳиссаси борлигини қайд этди.

Ўзбекистон етакчиси келгуси 5 йилда 150 миллиард доллардан зиёд хорижий инвестиция-лар ҳисобидан минглаб саноат ва инфратузилма объектларини ишга тушириб, юқори даромадли иш ўринлари яратилишини маълум қилди.

IT, сунъий интеллект ва “бююлар интернети” каби янги йўналишлардаги компанияларга жо-зибадор муҳит яратиш учун замонавий суперкомпь-ютер кластери ва дата-марказлар сонини кўпай-тириш назарда тутилган.

Бунинг учун айни пайтда Саудия Арабис-тонининг “DataVolt” компанияси 3 миллиард долларлик инвестиция ҳисобида 500 мегаваттлик дата-марказ куриш бўйича лойиҳани амалга оши-ришга киришган.

Бундай кенг қўламли ишлар электр энергия-сига бўлган талаб ва эҳтиёжни камида 1,5 баро-барга оширади. Шу боис, Президент яқин кел-аждадаги режаларга тўхталиб ўтди.

Биринчидан, электр энергиясига ошиб бора-ётган эҳтиёжни қоплаш учун 2030 йилгача қўшим-ча 17 минг мегаваттдан ортқ қайта тикланувчи энергия қувватлари ишга туширилади. Натижада “яшил” энергиянинг жами генерациядаги улуши 54 фоизга етказилди.

Янги қувватларни ягона энергия тизими-га боғлаш учун юқори кучланишли 6 минг кило-метр тармоқлар тортилади. Хусусан, келгуси йилнинг ўзида 1 минг километр тармоқлар ўтқа-зилиб, подстанцияларда 6 минг мегаватт қўшим-ча қувватлар яратилади.

Иккинчидан, хорижий сармояларни давлат-хусусий шериклик асосида жалб этишни ке-нгайтириш. Жорий йилдан хусусий шериклик та-мойиллари нафақат электр энергиясини ишлаб чиқариш, балки уни истеъмолчиларга етказиб беришда ҳам қўлланмоқда.

Хусусан, Туркиянинг “Akso Elektrik” ком-панияси билан Самарқанд ҳудудий электр тармоқ-ларини хусусий бошқарувга бериш бўйича кели-шувга эришилган.

Ушбу компания лойиҳа доирасида тармоқни операцион бошқарувга олиб, инвестиция кирита-ди, тармоқларни модернизация қилади, йўқотиш-ларни босқичма-босқич 2 баробарга камайтира-ди. Натижада ҳар йили ўртача 20 миллион доллар тежаллади.

Шундай тажриба асосида келгуси йилда Жиз-зах ва Сирдарь, 2027 йилда Наманган ва Тошкент вилоятлари электр тармоқлари бошқаруви ҳам инвесторларга тақдир этилади.

Учинчидан, аҳолининг муқобил энергия ман-баларидан фойдаланишини фаол қўлаб-қувват-лаш.

Янги йилда 300 та маҳалла ҳудудида аҳоли билан кооперация орқали 107 мегаваттлик қуёш станциялари ўрнатилади. Бу ижтимоий лойиҳа 30 мингта камбағал оилани “яшил” энергия билан таъминлаш имконини беради. Улар ўз эҳтиёжи-дан ортқча электр энергиясини тармоққа узатиб, даромад топади.

Мамлакатимиз тadbиркорлари бу йил 40 мега-ваттлик кичик ва микро ГЭСлар қурди. Натижада 120 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилиди ва улар қўшимча даромад манбаи-га эга бўлишди.

Келгуси йилда яна 65 мегаваттлик кичик ва микро ГЭСлар барпо этилади. Ушбу лойиҳалар ҳи-собига 80 мингта хонадонда электр таъминоти тудбан ахшиланади.

Тўртинчидан, яқинда Бразилияда ўтган COP-30 иқлим конференциясида мамлакатимиз ўз та-шаббуси билан Париж битими доирасида муҳим мажбуриятни зиммасига олди: Ўзбекистонда 2035 йилгача зарарли газлар эмиссияси 50 фоизга қисқартирилиши мақсад қилинди.

Бу борада Жаҳон банки билан дунёда илк инновацион “iCraft” лойиҳаси ишга туширилади. Унинг доирасида Ўзбекистон томонидан камай-тирилган 23 миллион тонна иссиқхона гази ҳи-собига олинди. Халқаро даражада углерод бирли-клари савдоси йўлга қўйилди.

Таъкидлаш жоиз, шу йилнинг ўзида 17 та йирик саноат корхонамиз “яшил” энергия бўйича халқаро сертификатлар тизимига ўтди. Келгуси икки йилда бундай корхоналар сони 100 тага етказилди.

Бешинчидан, қўшни давлатлар билан ягона энергетика бозорини яратиш бўйича шериклики мустаҳкамлаш.

Минтақа гидроэнергетика салоҳиятидан са-марали фойдаланиб, биргаликда бошқариш мақ-садида келгуси йили Қирғизистон ва Қозогистон билан “Қамбар-ота ГЭС-1” лойиҳасини молия-лаштиришга киришмиш.

Давлатимиз раҳбари Европага электр энергия-сини экспорт қилиш бўйича “яшил коридор” ло-йиҳаси доирасида яқиндан ҳамкорлик қилаётган Озарбайжон ва Қозогистон раҳбариятининг қатъ-ий саяё-ҳаракатларини алоҳида эътироф этди.

— Биз бутун ишга туширяётган барча лойи-ҳалар иқтисодий ўсishни таъминлаб, келажак авлодларимиз учун янги имкониятлар эшигини очди. Бундай жадал ҳаракатларимиз ва ташаб-бусларимиз билан биз янгица моделдаги замо-навий энергетика тизимини албатта тўлиқ барпо етказим. — дея таъкидлади Президентимиз.

Тadbир якунида Ўзбекистон Президенти рамзий дастакни босиб, 42 та энергетика обь-ектининг ишга туширилиши ҳамда навбатдаги 21 тасининг қурилиши бошланишига старт берди.

ХОРИЖИЙ ДЕЛЕГАЦИЯЛАР РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Бошланиши 1-бегда

Энергетика ва геология соҳаларида, шу жумладан, замонавий технологияларни ма-ҳаллилаштириш, энергетика ускуналарини ишлаб чиқариш, тақсимлаш тармоқларини бошқаришни такомиллаштириш, истиқбол-ли конларни биргаликда ўзлаштириш ва соҳа учун кадрлар тайёрлаш бўйича янги кооперация лойиҳаларини илгари суришга алоҳида эътибор қаратилди.

Озарбайжон Республикаси энергетика вазири Парвиз Шаҳбозов билан учрашув аввалда юқори мартабали меҳмон давла-тимиз раҳбарига Озарбайжон Президен-ти Илҳом Алиевнинг самимий саломи ва илик тилакларини етказди.

Ўзбекистон — Озарбайжон стратегик шериклиги ва иттифоқчилигини янада ке-нгайтириш ва чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди.

Барча даражалардаги алоқалар фаол экa-ни, товар айирбошлаш барқарор ўсётгани ва энергетика соҳасида муваффақиятли ҳам-корлик қилинаётгани мамнуният билан қайд этилди.

Нефть ва газ соҳаси, геология-қидирув ишлари, “яшил” энергияни ривожлантириш ҳамда қимм санатига қўша лойиҳаларни илгари суриш муҳимлиги таъкидланди.

Қирғиз Республикаси энергетика вази-ри Таалайбек Ибраев билан учрашув авва-лида олий мартабали меҳмон давлатимиз раҳбарига Қирғиз Республикаси Прези-денти Садир Жапаровнинг самимий сало-мини етказди.

Ў

КОНСТИТУЦИЯ ВА ХОТИН-ҚИЗЛАР: ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ ТЕНГЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Янги Ўзбекистон тараққиётининг бугунги жадал босқичидаги демократик ислохотлар инсон манфаатлари, унинг шаъни ва кадр-қиммати, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш тамойилларига таянади. Айниқса, хотин-қизларнинг ҳуқуқий ҳимояси, ижтимоий фаоллигини ошириш, иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, давлат бошқаруви, бизнес, илм-фан ва ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун кенг имкониятлар яратилмоқда. Хотин-қизлар учун таълим, тадбиркорлик, касб-хунар ўрганиш, соғлиқни сақлаш ва оилавий муҳитда ҳуқуқий кафолатларни мустаҳкамлаш давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланди.

Зулайҳо МАҲКАМОВА,
Бош вазир ўринбосари — Оила ва хотин-қизлар қўмитаси раиси

Минтақамизда минг йиллар давомида шаклланиб келган миллий давлатчилик анъаналари, ҳалқимизнинг адолат, инсоф ва ҳурмат каби улғун қадриятларига таянган ҳаётий фалсафаси бугунги демократик ислохотларнинг маънавий пойдевори бўлиб хизмат қилмоқда. Бу тарихий ва ўзгармас тамойиллар давлат бошқарувида, жамият ҳаётида инсон ҳуқуқлари, шаъни ва кадр-қиммати устувор бўлиши лозимлигини уқтиради. Мана шу юксак тафаккур ҳамда ҳалқимизнинг тарихий юксак ҳуқуқий онги бугунги кун ислохотларини руҳияти билан муштрақидир.

Буюк мутафаккирларимиз асрлар давомида инсон манфаатини улуғлаш, оила ва жамият барқарорлигини таъминлашни барча ишларнинг марказига қўйиб келган. Бугун эса ана шу тарихий мерос, ҳалқимизга хос адолатпарварлик ва инсонпарварлик тамойиллари янгилаган Конституциямиз мазмунини ва моҳиятида янада бутун, замонавий ҳуқуқий сифатида ўз ифодасини топмоқда.

Кенг қўламли ислохотларнинг бош мақсади жамиятда адолат ва тенглик тамойилларини қарор топтириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини самарали таъминлаш, шунингдек, Бош қонунимизда белгиланган конституциявий принципларни ҳаётга татбиқ этишдан иборат. Жорий йилда 8 март — Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан бир гуруҳ хотин-қизларни тақдирини тантанали маросимда: “Янгилаган Конституциямиздаги ижтимоий давлат тамойилига мувофиқ, аёлларни ижтимоий ҳимоя

қилиш ҳам янгича ташкил этилмоқда”, дея таъкидлаган эди давлатимиз раҳбари. Чиндан ҳам, ҳалқимиз ҳуқуқий онги ва сиёсий фаоллигининг юксак намунаси сифатида умумхалқ референдуми орқали янгидан қабул қилинган Конституция давлат ва жамият ҳаётида инсон манфаатларига хизмат қилувчи стратегик йўналишлар мажмуасидир. Унда ҳалқнинг бевоқифа иштирокида илгари сурилган тақлиф ва ташаббуслар, демократик қадриятлар, инсон ҳуқуқлари, оила, фарзандлар, хотин-қизлар, ижтимоий ҳимоя ва инсон қадрини улуғловчи қатор янги нормалар ўз ифодасини топди. Конституцияга киритилган ушбу янгиликлар нафақат ҳуқуқий кафолатларни мустаҳкамлади, балки “инсон — жамият — давлат” тамойили асосида ҳимоя механизмининг янги босқичга кўтарди.

Шу билан бирга, хотин-қизлар манфаатларини таъминлаш, иқтисодий фаоллигини оширишга қаратилган ишлар янада изчил давом этмоқда. Президентимиз томонидан шу ҳафта, аниқроқ айтганда, 4 декабрь куни имзоланган “Хотин-қизларни қўллаб-қувватлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармон ҳам бу борадаги амалий қадамларнинг мантиқий давоми бўлди. Мазкур ҳужжат хотин-қизларни касб-хунар ўқитиш, тадбиркорлик фаолиятини бирламчи йўлга қўйиш ва бандлигини таъминлашни янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Фармонга мувофиқ, маҳаллалардаги хотин-қизлар бандлигини таъминлаш ва саломатлигини мустаҳкамлаш марказлари фаолияти янада ривожлантирилиб, улар орқали аёлларга тикунчилик, қандалчилик, фитнес, шейпинг, касб-хунар ўқитиш каби йўналишларда қўлай шарт-шароитлар яратилади. Шунингдек, 2026-2027 йилларда “Hamgoh” хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш компанияси томонидан 6 миң аёлнинг лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш учун 2 триллион сўм ажратилиши, 2,8 миң аёлнинг тадбиркорликка ўқитилиши ва 2 миң нафарининг амалиётда ҳамроҳлик асосида қўллаб-қувватланиши белгилаб қўйилди.

Ушбу фармон хотин-қизларнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш, вужудга келадиган ташаббусларини амалий жиҳатдан рағбатланиш ва ишбилармон аёллар сафини янада кенгайтиришда муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади. Шубҳасиз, Бош қонунимизда белгиланган “инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, кадр-қиммати ва бошқа ақралмас

ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади”, деган принцип бугунги ислохотларнинг бош мезонига айланиб улгурди. Бу инсон қадрининг юксак экани, унинг ҳуқуқ ва манфаатларининг олий даражада муҳофазаси қилиниши, қолаверса, оила институти, хотин-қизларнинг жамиятда тутган ўрни ва мавқеини юксалтириш, улар учун муносиб турмуш шароитларини яратишга қаратилган эзгу мақсадларнинг ҳам ўзидан ажраб қолмайди. Зотан, оиланинг барқарор ва фаровонлиги жамият раванқи, миллат тараққиёти ва келажак авлоднинг камолотини таъминловчи муҳим омил ҳисобланади.

Дарҳақиқат, инсон қадри, унинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш янги Ўзбекистон

олиш ҳуқуқига эга. Айниқса, “**Ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш, ишдан бўшатилуш ва иш ҳақини камайтириш тақиқланади**”, деган конституцион норма аёлларнинг меҳнат бозоридagi позициясини мустаҳкамламоқда. Бу ҳуқуқий кафолатнинг амалий ижроси сифатида кейинги йилларда қарийб 872 миң хотин-қиз касб-хунар, тадбиркорлик ва ахборот технологиялари соҳаларида ўқитилди, 15 триллион сўмдан ортиқ кредит маблағи асосида 204 миң хотин-қиз ўз бизнесини йўлга қўйди. Бу нафақат иқтисодий мустақиллик, балки хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигини оширишга қаратилган конституцион кафолатлар ҳаётга татбиқ этилаётганининг ёрқин далилидир.

Жамиятда аёллар ва эркакларнинг тенг ҳуқуқли иштирокини таъминлаш, уларнинг давлат ва жамият бошқарувида фаол бўлиши демократик ҳуқуқий давлатнинг муҳим мезонларидан. Конституцияда белгилаб қўйилган “**Хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқлидирлар**”, деган қоида бугун ҳаётда изчил намоён бўлиб, уни амалга ошириш учун институционал механизмлар шакллантирилди. Жумладан, вазирлик ва идораларда гендер маслаҳатчи кенгашлари 155 тадан 4000 тагача кўпайди, хотин-қизларнинг давлат бошқаруви тизимига қирғиб бориши, сиёсий фаоллигини ошириш тадбирлари кўриломоқда.

Таълим соҳасида ҳам икбий натижалар кузатиломоқда: эхтиёжманд оилалар қизлари учун грантлар сони икки баравар оширилди, 3933 хотин-қиз давлат гранти, 845 нафари тўлов-контракт асосида олий таълимга қабул қилинди, 200 миңдан ортиқ хотин-қиз олий таълим масканларига қадам қўйди. Бу кўрсаткичлар тенглик сиёсати нафақат қонуларда, балки ҳаётда амал қилаётганини намоён этмоқда.

Барқарорлик ва тараққиётнинг энг асосий мезони мустаҳкам оиладир. Мамлакатимизда оилалар фаровонлиги, ёш авлод ҳар томонлама камол топиши, хотин-қизларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватланиши ижтимоий сиёсатимиз, ривожланиш стратегиясининг устувор йўналишига айланди.

Масалан, Конституцияда “**Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда у жамият ва давлат муҳофазасидадир**”, деб мустаҳкамлаб қўйилган ҳам ана шу эзгу мақсадларнинг ҳуқуқий асосини белгилаб берди. Айнан шу конституцион тамойилга таянган ҳолда мамлакат бўйлаб 202 та оила ва хотин-қизлар маскани, Ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш марказлари ва “Масъулиятли ота-оналик” лойиҳалари амалга оширилмоқда. Улар орқали ёшларнинг ҳаётга тайёрланиши, психологик ва ҳуқуқий кўмак олиши учун кенг имкониятлар яратилди.

Жорий йилда 100 миңдан зиёд ёш оилавий ҳаётга тайёргарлик курсларига жалб этилди, туғиш ёшидаги 8,3 миллиондан ортиқ аёл тиббий кўрикдан ўтказилди. Бунини Конституцияда белгиланган “Оналик, оталик ва болалик давлат томонидан муҳофазаси қилинади” деган принципнинг амалда акс этаётгани билан боғлаш мумкин.

Меҳнатга лаёқатсиз ва ёлғиз кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ва аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд бошқа тоифаларига кўмаклашиш, ижтимоий ёрдамни адолатли, аниқ манзилли ҳамда шаффоф тарзда ташкил этиш мақсадида “Темир дафтар”, “Аёллар дафтари”, “Ёшлар дафтари” каби мутлақо янги ва ўзига хос механизм яратилди.

Биргина “Аёллар дафтари” билан ишлаш тизими орқали 2021-2025 йилларда эхтиёжманд, кам таъминланган 4,5 миллион хотин-қизга амалий ёрдамлар кўрсатилди.

Аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш имкониятларини кенгайтириш мақсадида мактабгача таълим тизими

МИЛЛИЙ БИРЛИК ВА ФУҚАРОЛИК МАСЪУЛИЯТИ РАМЗИ

Янги Конституциямизда “Инсон — жамият — давлат” деган устувор тамойил қарор топди. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамиятнинг маънавий асослари, давлат органлари ва ташкилотларининг масъулияти аниқ белгилаб берилди. Таълим, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя, меҳнат, атроф-муҳит муҳофазаси каби соҳалардаги кафолатлар янги босқичга кўтарилди.

Бугун янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлида Конституциямизда акс этган демократик қадриятлар, адолат ва инсонпарварлик тамойиллари асосида янги ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамиятини қуриш ишлари изчил давом эттирилмоқда.

Шу сабабли ҳам Бош қонунимизга ҳурмат ва садоқат нафақат ҳуқуқий, балки маънавий бурдир. Конституциямиз бизга тинчлик,

барқарорлик ва мамлакатимиз келажаги учун масъулият ҳиссини сингдиради.

Бош қонунимизда Ўзбекистон суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат экани қатъий белгилаб қўйилган. Шу ўринда “ижтимоийлик” тушунчасига алоҳида тўхталсак.

Албатта, бу ҳар бир инсонга эътибор ва ғамхўрлик деганидир. Янги таҳрирдаги Конституцияда давлатнинг ижтимоий соҳадаги мажбуриятлари билан боғлиқ нормалар 3 баробар кўпайтирилди. Бунда ҳар кимнинг уй-жойга эга бўлиши, муносиб меҳнат шaroитида ишлаши, касб ва фаолият турини эркин танлаши, малакали тиббий хизматдан фойдаланиши каби ҳуқуқлари жамланган.

Кейинги 7-8 йилда эришилган ютуқлар: иқтисодиёт, инсон ҳуқуқлари, одил судлов, сўз ва эътиқод эркинлиги, ижтимоий ҳимоя соҳаларидаги юзлаб чекловлар олиб ташлангани, нақд пул, валюта айирбошлаш, кредит масалаларидаги муаммолар ҳал этилгани ва бошқа икбий сый-ҳақаратларнинг ортга қайтмаслигини конституциявий жиҳатдан таъминлаш зарурати бор эди. Бу ютуқлар, ҳуқуқ ва эркинликлардан нафақат бугунги, балки келажак авлодлар ҳам эмин-эркин фойдаланиши учун уларни, албатта, Конституцияда муҳрлаб

қўйиш талаб этилди. Бу — масаланинг фақат бир жиҳати. Масаланинг иккинчи жиҳати эса, янги таҳрирдаги Конституциянинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини аҳоли талаби даражасида тушунтириш ҳамда ундан фойдалана олиш кўникмасини шакллантиришдир.

Масалан, шахсни суднинг қарорисиз 48 соатдан ортиқ ушлаб туриши мумкин эмас. Ушбу қоида одамларни ноқонуний қамоққа олиш ёки асоссиз қамоққа олиш ва сақлашга йўл қўймайди қаратилган. Шу тариқа одамларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини чеклаш билан боғлиқ барча ҳаракатга фақат суд қарори асосида йўл қўйилиши мустаҳкамланди. Яъни одил судловни амалга оширишда “Хабас корпус” ва “Миранда қондиас” институтлари янада кенгайтирилди. Биринчи марта айбланувчи ва судланувчиларга ўзига қарши кўрсатма, яъни “сукут сақлаш” ҳуқуқи берилди.

Унда ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунида тақиқланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳамоён этиши белгиланди. Ушбу қонданнинг мазмун-моҳияти шундаки, фуқаролар ўзининг бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини, бошқаларнинг ҳуқуқларини бузмаган ҳолда, мустақил ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга. Ягона шарт шунки, фуқаролар томонидан ўзини ўзи ҳимоя қилишда қўлланидиган усуллар ёки чоралар қонун ҳужжат-

ларида тақиқланмаган бўлиши лозим. Шу боис, қонунлардаги ноаниқликлар инсон манфаатига ҳал этилиши шарт ва зарурлиги белгиланди.

Конституцияда давлат органлари томонидан инсонларга инсонбад қўлланганидан ҳуқуқий таъсир чоралари мутаносиблик принципи асосланиши ва қонунларда назарда тутилган мақсадларга эришиш учун етарли бўлиши кераклиги мустаҳкамланди. Қонунчиликда белгиланмаган мажбуриятни ҳеч ким ўз розилигисиз зиммасига олиши мумкин эмаслиги қайд этилди. Бу норма одамлар ҳаётини янада енгилаштирди.

Шунингдек, давлат оиланинг тўлақонли ривожланиши учун ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва бошқа шарт-шароитлар яратиши конституциявий жиҳатдан мустаҳкамланди. Ушбу норманинг киритилиши жамиятимизда оиланинг мустаҳкамлиги ва обрўсини барқарор таъминлашга замин яратди. Фарзандларни тарбиялаш, уларга таълим бериш, баркамол этиб voyга етказиш ота-онанинг бурчи сифатида белгиланди. Боланинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш ҳамда ҳимоя қилиш, унинг жисмоний, ақлий ва маданий жиҳатдан тўлақонли ривожланиши учун энг яхши шарт-шароитларни яратиш давлатнинг мажбуриятлари сифатида қайд этилди.

Рахат ИСМОИЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Конституциявий суди судьяси,
Қорақалпоғистон
Республикасида хизмат
кўрсатган юрист

Президентимизнинг “Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси” китобида “Ўзбекистон — ижтимоий давлат” тамойилининг ағни устувор йўналишлари батафсил ифода этилган. Хусусан, мамлакатимиз аҳолиси учун муносиб турмуш шaroити ва замонавий инфратузилма, малакали тиббий хизмат, сифатли таълим, ижтимоий ҳимоя ва соғлом экологик муҳит яратиш, иқтисодиётини мустаҳкамлаш, ижтимоий, ҳуқуқий, экологик ва бошқа соҳаларни ривожлантириш истиқболлари кўрсати берилган.

фаолиятини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилди. Натижада болаларни мактабгача таълим билан қамраб олиш даражаси 2018 йилда 38 фоизни ташкил этган бўлса, ислохотлар натижасида 78 фоизга етказилди.

Бюджет ташкилотларидан ташқари барча юридик шахсларда охириги 6 ой давомида узлуксиз иш стажига эга бўлган аёлларга ҳар ой учун минимал истесмол харажатлари миқдоридан келиб чиққан ҳолда давлат бюджети маблағлари ҳисобидан ҳомиладорлик ва туғиш нафақасини тайинлаш ҳамда тўлаш тартиби белгиланди. Бунда ҳодимнинг фарзанди туғилгунга қадар минимал истесмол харажатининг 4 баравари миқдоридан нафақа тўланиши қайд этилди. Бу мақсадда Ижтимоий сўғурта жамғармасидан 56,6 миллиард сўмдан ортиқ маблағ хусусий секторларда ишловчи аёлларга ҳомиладорлик ва туғиш нафақаси тарзида тўлаб берилди.

Кечки сменада хотин-қизлар ишлайдиган ташкилотлар ҳузурида ташкил этиладиган мактабгача таълим ташкилоти тарбиячиларининг иш ҳақи харажатларини қоплаш учун давлат бюджети маблағлари ҳисобидан субсидия тўлаб берилмоқда.

Таъйиқ ва ўзравонлиқдан жабрланган хотин-қизларнинг давлат ҳимоясига олиш, ҳимоя ордери бериш механизми яратилди.

Гендерга оид ўзравонлиқнинг олдини олиш мақсадида қонунчиликчи оилавий (маиший) ўзравонлик, шилқимлик ҳамда шахсининг шаънини ва кадр-қимматини камситувчи ҳамда инсон ҳаётининг сир тутилдиган томонларини акс эттирувчи маълумотларни ошкор қилиш бўйича алоҳида моддалар киритилди.

Таъйиқ ва ўзравонлиқдан жабр кўрган, отир ижтимоий аҳволга тушиб қолган хотин-қизларга ижтимоий-ҳуқуқий, психологик ёрдам кўрсатиш, уларни манзилли қўллаб-қувватлаш мақсадида Аёлларни реабилитация қилиш ва мослаштириш марказлари фаолият кўрсатмоқда.

Оила ва хотин-қизлар қўмитаси ҳамда унинг ҳудудий бўлинмалари хотин-қизларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида судларга берилган даъволар юзасидан давлат божи тўлашдан озод қилинди. Давлат органлари ва ташкилотлари раҳбарларига хотин-қизлар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш ҳамда оилани мустаҳкамлаш борасидаги қонунчилик ҳужжатлари бузилиши, уларни келтириб чиқарувчи сабаб ва шарт-шароитларни бартараф этиш бўйича кўриб чиқилиши мажбурий бўлган тақдирномалар киритиш белгиланди.

Бундан ташқари, хотин-қизларни кафилилик асосида муддатидан олдин жазодан озод этиш тизими яратилди.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, янгилаган Конституцияда белгиланган тамойиллар ва янги нормалар ҳуқуқий ҳужжатлар тўплами бўлиши билан бирга, янги Ўзбекистон тараққиётининг инсон қадрини улуғлашга қаратилган “йўл харитаси” ҳамдир. Хотин-қизлар учун яратилган ҳуқуқий, иқтисодий ва ижтимоий кафолатлар уларнинг жамиятда муносиб ўрни эгаллаши, ўз салоҳиятини тўла намоён этиши ва барқарор тараққиёт жараёнида фаол иштирок этиши учун мустаҳкам замин яратмоқда. Бугун хотин-қизлар ислохотларнинг амалий ижросини, жамият тараққиётининг фаол ижодкорига айланмоқда. Конституцияда мустаҳкамланган ҳуқуқ ва имтиёзлар эса хотин-қизлар тафаккуридаги ўзгаришлар, жамиятдаги фаоллиқнинг ортиши ва янги авлоднинг юксак билими, ташаббускор ва ватанпарвар бўлиб ўлғайишига хизмат қилувчи барқарор ҳуқуқий пойдевор бўлмоқда.

Янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий мезони инсон қадри, ҳуқуқ кафолати ва жамият фаровонлигини таъминлашдан иборат экан, бу жараёнда хотин-қизларнинг ҳуқуқий, иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватланиши ушбу улкан мақсадларнинг узвий давоми сифатида истиқболдаги режа ва мақсадларимизнинг асосини ташкил этади. Зотан, юртимизда адолат устуворлиги, инсон қадрини улуғлаш, оила ва хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги ислохотлар ҳалқимиз азалдан қадрлаган “бир ёқадан бош чиқариш”, “бирликда куч” каби миллий ғояларини ўзидан тасмил этган, тараққиёт сари интилган халқ иродасини ифодалайди.

Мамлакатимизда 2023 йил 30 апрелда ўтказилган референдумда иштирок этган фуқароларнинг 90 фоиздан ортиги инсон қадрини улуғлашга хизмат қиладиган янги таҳрирдаги Конституциямиз учун овоз бергани таҳсинга сазовор. Чунки давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, “Инсон қадри мамлакатнинг ҳар бир фуқароси учун тинч ва хавфсиз ҳаётни, фундаментал ҳуқуқ ва эркинликлар, малакали тиббий хизмат, сифатли таълим, кучли ва манзилли ижтимоий ҳимоя ҳамда соғлом экологик муҳит таъминланишини, муносиб турмуш шaroити ва замонавий инфратузилманинг босқичма-босқич яратилишини англатади”.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда аҳолининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, фуқароларга давлат томонидан кўрсатилаётган ижтимоий хизматлар ҳажми ва турини кенгайтириш борасида тизимли ишлар қилинмоқда. Ижтимоий дастурларни молиялаштириш харажати икки баравар кўпайди, ногиронлиги бўлган шахслар ва ногирон болаларга ғамхўрлик қилаётганлар учун янги турдаги имтиёзлар жорий этилди.

Янги Ўзбекистоннинг асосий мақсади — ҳар бир фуқарога ғамхўрлик қилиш, инклюзив ривожланиш, аҳолининг барча қатлами учун тенг ҳуқуқ ва имкониятларни таъминлаш эканини таъкидлаб ўтиш зарур. Чунки Ўзбекистонни ўз Ватани деб билган, унинг раванкига ҳисса қўлаётган ҳар бир инсон миллати, тили ва динидан қатъи назар, ҳаммиса давлат ва жамиятнинг эътиборида.

Конституция нафақат ҳуқуқий ҳужжат, балки миллий бирлик ва фуқаролик масъулият рамизидир. Асосий қонунда белгиланган қондаларга амал қилган ҳолда ҳаётимизда фойдаланиш ҳар биримиздан онгли фоллик ва фидойиликни талаб этади.

6

2025 йил 6 декабрь, 253-сон

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Инсон қадри учун

ВАТАНДОШЛАР БИЛАН МУСТАҲКАМ АЛОҚА — МАМЛАКАТИМИЗНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ

Сўнгги йилларда мамлакатимиз ички ва ташқи сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида турли минтақаларда истикомат қилаётган ватандошларимиз билан мустаҳкам алоқа ўрнатиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Янги Ўзбекистон сиёсатининг асосий тамойили бўлган инсон қадри нафақат мамлакатимиз аҳолиси, балки хорижда яшаётган юртдошларимиз учун ҳам бирдек тааллуқли экани амалда ўз ифодасини тоپаяпти.

Одилжон САГТОРОВ,
“Ватандошлар” жамоат фонди
бошқаруви раиси

Бу борада Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган турли институтлар, лойиҳалар ва концепциялар бутун ўзининг ижобий самарасини бермоқда. Жумладан, 2021 йилда очилган “Ватандошлар” жамоат фондининг фаолияти фикримиз тасдиғидир. Фонд ташкил этилган илк кунлардан бошлаб хориждаги юртдошлар билан тизимли мулоқот ўрнатиш, уларга маънавий-маърифий кўмаклашшиш ва жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган йирик лойиҳалар амалга ошириб келинмоқда.

Хусусан, 2023 йили давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Конституциямизга хориждаги ватандошларга оид алоҳида норма киритилди. Бош қонуннинг 23-моддасида чет элда яшаётган ватандошларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатланди. Ушбу норманинг қабул қилиниши хориждаги ватандошлар билан ишлаш жараёнини янги босқичга кўтарди. Фонд ва тегишли институтлар фаолиятининг янада самарали бўлиши учун мустаҳкам ҳуқуқий асос яратди.

2025 йилдан бошлаб Миллатлараро муносабатлар ва хориждаги ватандошлар масалалари бўйича қўмитанинг ватандошларга алоҳида эътибор қарата бошлагани мазкур йўналишдаги ишлар энди давлат органи томонидан тизимли ва мақсадли равишда бажарилаётганини яққол кўрсатади.

Бугун қатор тadbир ва лойиҳалар амалга оширилиб, миллий қадриятларимизни асраб-авайлаш, она тилимиз жойбадорлигини янада ошириш борасида изчил ишлар қилинмоқда. Жумладан, фонд ташаббуси билан ўтказилаётган “Қитоблар қарвони” лойиҳаси доирасида хорижда ўзбек тилида дарс бериб келинаётган мактабларга 2023 йилда 10 минг, 2024 йилда 15 минг, 2025 йилда эса 25 минг нусхадаги бадний адабиётлар етказиб берилди.

2024 йилда хориждаги нурунийлар учун йўлга қўйилган “Чинор” лойиҳасида 40 иштирокчи қатнашган бўлса, 2025 йилга келиб, бу кўрсаткич 150 нафардан ошди. Бошлангич босқичларда 50 га яқин ватандош иштирок этган, ёши кичик ватандошлар учун ташкил

ВАТАН БИЗ УЧУН,
биз ватан учун қадрли

Ситора УСМОНОВА,
Германиядаги ватандош

Қарийб ўн йилдан бери Германиянинг Берлин шаҳрида истикомат қиялмиз. Она юртимиз — Ўзбекистон ўз фуқароларини қарда бўлмасин, ҳимоя қилишини ҳар доим чуқур ҳис этиб яшайман.

Юртимиздагидек ХОТИРЖАММИЗ

Оиламиз билан Даниянинг Орхус шаҳрида 3 йилдан бери истикомат қиламиз. Икки ой аввал ўғилли бўлди. Ота-онамиз “Мусофир юртда қандай яшаркансизлар?” деб хавотирланган эди, албатта. Лекин ҳаммаси жойида, худди Ватанимиздагидек ғамхўрликни ҳис этдик. Аслида, бугун дунёнинг қайси бурчида бўлган, ўзбекистонликларга аввалгидан бутунлай янгича муносабатга гувоҳ бўласиз.

Зеро, мамлакатимизни жаҳон танияпти. Шу маънода, бугун “Ўзбекистонданман”, деган сўзни айтиш бизга миллий гурур бағишлаётгани, бунини эшитган чет элликлар юзига табассум югураётгани ҳақиқат. Ҳар қадарда Ватанимиз эътиборида, ардоғида эканини ҳис қилиб туриш хотиржамлик асосидир. Янги тахрирдаги Конституция-мизнинг 23-моддаси хориждаги ватандошларнинг мустаҳкам таянчига айланди. Унга кўра, Ўзбекистон Республикаси мамлакат ҳудудидида ҳам, унинг ташқарисидида ҳам ўз

фуқароларини ҳимоя қилиш ва уларга ҳомийлик кўрсатишни кафолатлайди. Айни кафолатни ҳаётида, амалда кўраётган ватандошларимиз тинч, хотиржам, эмин-эркин ишлайди. Бутун диққат-эътиборини оиласи, яқинларига қаратади. Илмий соҳаларда изланаётганлар ўз устиди ишлайди, салоҳиятини оширишга ҳаракат қилади. Кейинги йилларда хорижда турли соҳаларда ишлайётган, ўз касбининг тажрибали мутахассиси бўлган ватандошлар Ўзбекистонга қайтиб, мамлакатимиз тараққиётига ҳисса қўшапти.

Конституциямизнинг 23-моддасида давлат хорижда яшаётган ватандошлар билан алоқаларини сақлаб қолиш ҳамда ривожлантириш тўғрисида халқро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ғамхўрлик қилиши белгилаб қўйилган. Янги тахрирдаги Бош қонунимизга киритилган ўзгариш ва қўшимчаларда хориждаги ватандошлар манфаатлари ҳам инобатга олингани биз учун аини мудида. Ватандошларни жипслаштириш орқали миллий ўзлигини сақлаб қолишга хизмат қилаётган “Ватандошлар” жамоат фонди эса жуда кўплаб хайрли ишларини бажараяпти.

Мамлакатимизнинг бошқа давлатлардаги элчихоналари томонидан ҳам ватандошларга кўрсатилаётган эътибор, қўллов ҳақида эшитамиз. Қадриятларимиз, миллий байрамларимиз ўзга юртларда ҳам улуғланаётгани,

Улфат АБЖАББОРОВ,
Uber Technologies Inc компанияси
АТ қатта муҳандиси,
Даниядаги ватандош

уларда ўзбек миллий таомлари тайёрланаётгани кўвонари. Айниқса, Наврўз байрами энг гўзал одатларимизни эсга солади. Мустақиллик, Конституция кунлари ҳам энг улуг ва кутлуг сана сифатида нишонланади.

Фарзандларимиз миллий байрамларимизни миллий таомларимиз билан нишонлаб, улуғлаётганидан хурсанд бўламиз. Улар мактабда ҳам алоҳида эътиборда. Ҳеч қачон синфдошлари, ўқитувчилари камситмайди.

билан боғлиқ муаммоларга тўқнашади. Унинг элчихонамиз ёрдами билан ҳимояга олингани, ҳужжатлар билан боғлиқ муаммоси бартараф этилгани ва дастурини муваффақиятли давом эттиришга эришганидан хурсанд бўлди. Яна бир қарра чуқур ҳис қилдик: биз — Ўзбекистон фуқаролари қарда бўлмайлик, Ватанинг энг қадрли кишиларимиз, туғилган еримиз биз учун ҳам энг бебаҳо.

Германияда бир вақтнинг ўзидида таълим олиб, касбий фаолиятимни давом эттирмоқдаман. Молиявий ҳисоботлар ва аудит бўйича маълака ошириш курсини тамомладим. Айни пайтда Берлин Санат ва савдо палатаси ҳузурида бўлажак имтиҳонга тайёргарлик кўрайман. Насиб қилса, касбий фаолиятимни ҳам молиявий бухгалтерия соҳасида давом эттириб, меҳмонхона ва кўчмас мулк бухгалтериясига оид лойиҳалар устиди ишлайман.

Ўзбекистонда қолган ота-онамдан кўнглим тўқ, улар тинч, фаровон юртда. Шунинг учун ижод ҳам сиғиди кўнглимга. Болалар учун эртак қитоблар нашр қилдириб, “Амазон” онлайн савдо тармоғига жойлаштирайман. “Кўприк ва дўстлик” деб аталувчи эртак қитобим ўч тилда, билинвал шаклда бутун дунё бўйлаб ўзбек тилидаги қитоблар қитоби сифатида сотувга қўйилди. Имтиҳонларини муваффақиятли топиширач, фаолиятимни яна ривожлантириш ниятидаман. Ҳозирги тажрибам ва қизиқишларимга мос йўналишларда фаолият юритиб, бизни ҳимоясига олган Ўзбекистонимиз номини нафақат Германияда, балки бутун дунёда танитишга ҳисса қўлиш мақсадидаман.

Бу ҳам Ватанимизнинг дунёга очилиб, мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини ўрнатаётгани, ҳар соҳада ҳамкорликни йўлга қўяётгани самараси деб биламиз. Аслида ҳам шундай.

Ўзбекистон кейинги йилларда ташқи сиёсатда Марказий Осиёдаги энг фаол, етакчи давлатга айланди. Энг ривожланган давлатлар билан муносабатларини мустаҳкамлаш йўлида Президентимиз тинмай ҳаракат қилаётгани, деярли ҳар кунини бирор сиёсий тadbирда қатнашаётганини кўриб турамиз. Бунинг учун инсонга жуда катта куч, улкан тажриба ва салоҳият керак. Шу маънода, Ўзбекистонда аини пайтда бўлаётган соҳавий юксалишлардан фохлланамиз.

Ота-онам бизни йўқлаб, меҳмонга келганида, бу ердаги ҳаётимизни кўриб кўнгли тўлди. Фуқароларига олис мамлакатларда ҳам ғамхўрлик қилаётган давлатимизга кўз тегмаслиги, мустақиллигимиз абадий бўлишини сўраб дуолар қилди. Шартонома муддати тугагач, Ватанимизга қайтиб, бор билимимизни ёшларга ўргатиш, иқтисодиётимиз ривожига ҳисса қўлиш ниятида эканимизни эшитиб, янада кўвонди.

Бу йил Конституциямиз қабул қилинганининг 33 йиллигини кенг нишонлаймиз. Бутун Ўзбекистон халқининг ёруғ келажаги, ҳақ-ҳуқуқлари, ва эркинликларини таъминлашга хизмат қиладиган Бош қонун қабул қилинган кун — энг кутлуг байрам. Шу кунни биз, дунёнинг турли жойида яшаётган ватандошлар ҳам бу байрам шухуҳини сезамиз.

Яратган инсоннинг ризқини ҳар ерга сочиб қўяди. Ватанидан олисда яшаб, ишлаб келаётган Ўзбекистон фуқароларини дунёнинг турли давлатида учратishi мумкин. Ўзим ҳам қарийб ўн йилдан Буюн Хиндистонда — Ўзбек-Дехли шаҳрида яшаб келаман. Тошкент давлат шарқшунослик университетининг хорижий мамлакатлар тарихи факультетини урду тили бўйича тамомлаб, магистратуранинг Хиндистонда давом эттирдим. “Ўзбек ва урду тиллари ўртасидаги муштарак сўзлар” мавзусидаги илмий ишим ҳаётимнинг бир бўлагига айланди.

Бош қомусимиз дунё тургунча турсин!

Аслида, тилимизда муштарак сўзлар жуда кўп. Улар бугун ҳар қачонгидан ҳам аҳамиятли экани халқро дўстона муносабатлар, кўп томонлама ҳамкорликда шундоқ кўринади. Ўзбек ва хинд халқлари ўртасида илмий, маданий ва маънавий алоқаларнинг уйғун жиҳатлари кўп. Жумладан, урду ва ўзбек тилларида умумий муштарак сўзлар 5000 дан ортиқ. Урду тилига форсча сўзлар кўпроқ ўзлашган. Айни форс тили орқали эса арабча сўзлар кенг ўзлаштирилган.

Буюк аждодимиз Заҳириддин Муҳаммад Бобур яшаган заминда туриб шулар ҳақида ўйлар эканман, барибир Ватан соғинчи енгаверади. Шунинг учунми, Ўзбекистонга борган пайтларимиз аэропортдан тушибоқ ўзимизни бошқача ҳис қиламиз, кўнгил юмшайди. Юрт ҳавоси, тупроғи, маҳалласи

Музаффар ҲАҚБЕРДИЕВ,
докторант,
Ҳиндистондаги ватандош

кўчиси, ўзбек тилида гапираётган одамлар — барча-барчаси кўнглига ўзгача завқ беради. Ҳозир давлатимиз фуқароларини ҳеч қачон эътибордан четда қолдирмайди. Хориждаги ватандошларнинг қўллаб-қувватлинишга алоҳида эътибор қаратилляпти. Турли сабаблар туфайли оғир вазиятга тушиб қолган ватандошларимизга ҳам тезкор амалий ёрдам кўрсатилляпти. Юртга қайтишга имкони бўлмаганлар давлатимиз ҳисобидан олиб кетилляпти. Умуман олганда, мамлакатимиз ташқи сиёсатида ҳам инсон қадри улуғланляпти. “Ватандошлар” жамоат фонди ташкил этилгани бунинг амалдаги исботидир.

Юртимизнинг Дехлидаги элчихонасида ташкил этилган талабалар учумоси билан ҳамкорликда кўллаб маданий тadbирлар ўтказамиз. Жумладан, Конституциямиз қабул

қилинган санада ҳам ўзаро йиғилиб, мулоқот қиламиз, давлатимиз келажаги, юритилаётган адолатли сиёсат ҳақида фикр алмашамиз.

Янги тахрирдаги Конституциямизда “Давлат хорижда яшаётган ватандошлар билан алоқаларини сақлаб қолиш ҳамда ривожлантириш тўғрисида халқро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ғамхўрлик қилади”, деган қонданинг мустаҳкамланиши биз, ватандошларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш имкониятини янада кенгайтирди. Хорижда истикомат қилаётган ватандошларни қўллаб-қувватлаш, улар билан доимий мулоқот ўрнатиш масаласи “Ўзбекистон — 2030” стратегиясидида ҳам алоҳида мақсад сифатида белгилангани бизни янада қувонтирди.

Бунга жавобан жонажон Ўзбекистонимиз номини ҳар жабҳада улуғлаш, илм-фанда ҳам тенгсиз эканимизни намоён этишда давом этамиз. Бизга куч бериб турган Бош қомусимиз дунё тургунча турсин!

GAZETA DАGI
MATERIALLARINI
LOTIN IZUVIGA
ASOSLANGAN ЎZBEK
ALIFBOSIDA ЎQISH
UCHUN MAZKUR
QR-KODNI SKANER
QILING.